

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Vladíka a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Oľgy Trnkovej, v právnej veci žalobkyne : **M. Š.**, bývajúca S., zastúpená Advokátska kancelária JUDr. P. K., JUDr. A. S., s.r.o., so sídlom D., proti žalovanému : **R. – O.**, IČO : X., zastúpený JUDr. A. M., advokátkou v Č., **o zaplatenie 172 536,-- Sk istiny s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 4 C 363/1997, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. apríla 2008 sp.zn. 8 Co 291/2007

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi náhradu trov dovolacieho konania v sume 207,13 € do rúk alebo na účet JUDr. P. K., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Čadca rozsudkom z 24. mája 2007 č.k. 4 C 363/1997-137 návrh, aby žalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobkyňi 172 536,-- Sk zamietol. Žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanému trovy konania v sume 37 986,-- Sk na účet advokátky JUDr. A. M. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalovaný užíva bez uzavretej nájomnej prípadne inej zmluvy pozemky žalobkyne a užíval ich aj v období od 1.2.1994 do 1.2.1997 a ročne za ne platil žalobkyňi sumu 14 378,-- Sk. Keďže žalobkyňa žiadala priznať za toto obdobie náhradu 10,-- Sk za m² užíwanej plochy skúmal, či

je takýto návrh dôvodný a zistil, že žalobkyňa by podľa vyhlášky č. 608/1992 Zb., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva financií SR č. 465/1991 Zb. a to § 3, mala žiadať nájomné za nájom pozemkov neslúžiaci účelom podnikania, vrátane poľnohospodárskej výroby do výšky maximálneho nájomného určeného v § 17, čo je za 1 m² 2,-- Sk ročne a to iba v prípade, že by mala uzavretú nájomnú zmluvu. Nájomnú zmluvu uzavretú nemala a mohla teda žiadať najviac 2,-- Sk za 1 m², čo pri výmere 7189 m², ktoré užíva žalovaný ročne činilo 14 378,-- Sk, túto sumu za obdobie od 1.2.1994 aj žalovaný žalobkyni každoročne platil. Zákon č. 465/1991 Zb. bol zrušený zákonom č. 18/1996 Z.z. od 1.4.1996 a od tohto obdobia teda neplatilo, že bolo možné žiadať nájomné najviac do výšky 2,-- Sk za 1 m². Žalovaný ale predložil doklad o tom, že pozemky, ktoré mal v nájme od obvodného úradu, i v tomto nasledujúcom období od 1.4.1996 až do 1.2.1997 mal prenajaté rovnako za 2,-- Sk za 1 m² užívania ročne, teda ak žalovaný vyplatil i za rok 1996 a 1997 žalobkyni sumu 14 378,-- Sk, jej nárok z titulu bezdôvodného obohatenia bol uspokojený a tým, že žalovaný žalobkyni plnil, došlo k splneniu dlhu.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Žiline rozsudkom z 22. apríla 2008 č.k. 8 Co 291/2007-159 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 172 536,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Uložil taktiež žalovanému nahradiť žalobkyni trovy konania v sume 57 742,-- Sk k rukám JUDr. P. K. do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Nestotožnil sa s právnym záverom prvostupňového súdu, že na daný prípad je potrebné aplikovať ustanovenie vyhlášky č. 608/1992 Zb. V danom prípade sa žalobkyňa nedomáhala nájomného, ale bezdôvodného obohatenia a preto sa stotožnil s odvolaním žalobkyne, že na danú vec je potrebné aplikovať ustanovenie § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 458 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Totižto v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný konal dobromyseľne, keď nevydal žalobkyni nehnuteľnosti, ktoré jej vlastníckym právom patria. Na pozemkoch žalobkyne má postavené svoje budovy, ktoré užíva a preto vychádzal z toho, že na strane žalovaného užívaním pozemkov žalobkyne vzniklo bezdôvodné obohatenie za obdobie, za ktoré žalobkyňa svoj nárok uplatnila. Bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vzniklo v sume, za akú medzi sebou uzatvárali iné subjekty v danej lokalite nájomné zmluvy. Podľa potvrdenia obce S. B. takáto suma predstavovala 10,-- Sk za 1 m² v závislosti od lokalizácie pozemku, kvality a vybavenosti. S poukazom na takéto zistenia a zákonné ustanovenia bol toho názoru, že žalobkyni prináleží žalovaná suma za obdobie, ktoré v žalobnom návrhu špecifikovala a to od 1.9.1994 do 1.2.1997. Mal preukázané z listu vlastníctva žalobkyne č. X. pre katastrálne územie S. B., že

v žalovanom období bola výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti KN X. zastavané plochy a nádvoria o výmere 7197 m². Žalovaný uznal, že na tejto nehnuteľnosti má svoje objekty, ktoré užíva, so žalobkyňou nemal uzatvorenú nájomnú zmluvu, a žalobkyni uhrádzal ročne sumu 14 378,-- Sk, čo predstavovalo 2,-- Sk za 1 m². V zmysle zákonných ustanovení o bezdôvodnom obohatení ako aj podľa potvrdenia Obecného úradu S. B., za 1 m² by žalobkyni prináležala za dané žalované obdobie suma najmenej 10,-- Sk za 1 m², čo ročne predstavuje 71 890,-- Sk.

Žalovaný podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. a dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., teda že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávne právne posúdenie spočíva v tom, že na vec mal odvolací súd aplikovať vyhlášku č. 465/1991 Zb. o cenách stavieb a pozemkov, trvalých porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a náhradách za dočasné užívanie pozemkov v účinnom znení (najmä § 17) v spojení so zák. č. 526/1990 Zb. o cenách. Podľa § 1 písm. c/ vyhlášky, vyhláška upravuje dojednávanie nájomného za nájom pozemku v spojení s § 1 ods. 3 zákona. Dovolateľ ďalej namietal, že konanie trpí vadou *res iudicatae* v časti určenia výšky nájomného za 1 m² pozemku ročne, keď vo veci sp. zn. 8 C 227/1997 Okresného súdu Čadca v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 3673/1995 bolo určené, že navrhovateľka má nárok na nájomné 2,-- Sk za 1 m² ročne. Predmetné konanie je konaním o tej istej veci ako sa konalo na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 8 C 227/1997. Dovolateľ ďalej namietal, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, pretože vo výroku napadnutého rozsudku je uložené zaplatiť žalobkyni sumu 172 536,-- Sk, pričom v odôvodnení napadnutého rozsudku na strane 5 tretí odsek posledná veta odvolací súd uvádza, že pri odpočítaní zaplatených súm žalovaným ročne 14 378,-- Sk, odvolací súd za žalované obdobie vyčíslil náhradu v sume 75 536,-- Sk, na ktorú žalovaného zaviazal. Navrhuje teda zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalobkyňa vo svojom vyjadrení navrhla dovolanie žalovaného zamietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania vo výške 7 425,-- Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom

(§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej, alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Dovolateľ namieta vadu konania uvedenú v § 237 písm.d/ O.s.p., že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo ohľadne určenia výšky nájomného za 1 m² pozemku ročne, a to v konaní Okresného súdu Čadca sp. zn. 8 C 227/1997, kde bol nárok za rovnaké pozemky ako v predmetnom konaní. Prvostupňový aj odvolací súd určil cenu za 1 m² vo výške 2,-- Sk za predmetné pozemky.

Ustanovenie § 237 písm. d/ O.s.p. spája zmätočnosť konania so skutočnosťou, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie. Prekážka *res iudicatae* (právoplatne rozhodnutej veci), ktorá vylučuje, aby súd vec znovu prejednal, je vyslovená v ustanovení § 159 ods. 3 O.s.p. K jej porušeniu dôjde vtedy, ak sú súčasne splnené tri podmienky : 1/ začne sa opätovne konať, hoci už bolo vo veci právoplatne rozhodnuté, 2/ začne sa opätovne konať medzi tými istými účastníkmi, 3/ a o tej istej veci. Za tú istú vec v zmysle § 159 ods. 3 O.s.p. treba v novom konaní považovať aj ten istý nárok,

o ktorom sa už prv právoplatne rozhodlo, ak sa opiera o ten istý právny dôvod vyplývajúci z totožného skutkového stavu. V konaní sp. zn. 8 C 227/1997 vedenom pred Okresným súdom Čadca uplatňovala žalobkyňa voči žalovanému bezdôvodné obohatenie za obdobie od 1.2.1993 to 1.10.1993. V predmetnom konaní ide o bezdôvodné obohatenie, ktoré žalobkyňa uplatňuje voči žalovanému za obdobie od 1.2.1994 do 1.2.1997. Z uvedeného je zrejmé, že hoci ide o bezdôvodné obohatenie medzi tými istými účastníkmi za totožné nehnuteľnosti, nejde o nárok za to isté obdobie. Dovolací súd teda nesúhlasí s námietkou žalovaného uvedenou v dovolaní, že tu bola prekážka právoplatne rozhodnutej veci, teda vada podľa § 237 písm. d/ O.s.p.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Dovolateľ namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, pretože prvý výrok napadnutého rozsudku (odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke sumu 172 536,-- Sk) odporuje odôvodneniu napadnutého rozsudku, keď odvolací súd na strane 5 tretí odsek posledná veta napadnutého rozsudku uvádza, že (pri odpočítaní zaplatených súm odporcom ročne 14 378,-- Sk odvolací súd za žalované obdobie vyčíslil náhradu v sume 75 536,-- Sk, na ktorú odporcu zaviazal). Nie je preto zrejmé, prečo odvolací súd vo výroku napadnutého rozsudku zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 172 536,-- Sk, keď v odôvodnení uvádza, že náhradu za žalované obdobie vyčíslil na sumu 75 536,-- Sk.

O nepreskúmateľný rozsudok ide vtedy, ak dôvody neobsahuje, alebo sú nezrozumiteľne podané. Odôvodnenie má byť prostriedkom kontroly správnosti rozhodnutia nielen pre súd, ktorý ho vydal, ale aj pre súd, ktorý ho bude preskúmať v dôsledku opravného prostriedku. Pre rozsudok odvolacieho súdu platí so zreteľom na § 211 O.s.p. primerane ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozsudku vykladá opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť záverečného úsudku súdu, vyjadreného vo výroku. Aj odvolací súd musí v odôvodnení rozsudku uviesť, ktoré skutočnosti mal za preukázané a z akých dôvodov z nich vyvodil závery koncentrované vo výroku. Odôvodnenie musí byť úplné v zmysle, že sa vyporiada so všetkými otázkami riešenými v odvolacom konaní a musí byť v súlade s výrokom. Všetky uvedené požiadavky rozsudok odvolacieho súdu obsahuje. Vyčerpávajúcim spôsobom v odôvodnení uviedol aj to, že žalobkyni za rozhodné obdobie

od 1.2.1994 do 1.2.1997 ročne bola žalovaným uhrádzaná suma 14 378,-- Sk, čo pri výmere 7189 m² predstavovalo 2,-- Sk za 1 m², pričom podľa všeobecnej ceny by žalobkyni prináležala za dané žalované obdobie suma najmenej 10,-- Sk za 1 m², čo ročne predstavuje 71 890,-- Sk. Náhrada za užívanie nehnuteľnosti podľa odôvodnenia odvolacieho súdu bola vypočítaná tak, že z ročnej úhrady, ktorá mala byť žalobkyni vyplatená v sume 71 890,-- Sk (1 m² za 10,-- Sk) po odpočítaní zaplatených súm odporcom ročne 14 378,-- Sk, predstavovala ročnú náhradu. Je síce skutočnosťou, že odvolací súd v závere za žalované obdobie vyčísľil náhradu v sume 75 536,--Sk (pozn. najvyššieho súdu – táto suma je nesprávna) neladí so sumou uvedenou vo výroku rozhodnutia, avšak podľa názoru dovolacieho súdu ide o chybu v písaní, ktorá však nerobí rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľným, ako sa mylne domnieva dovolateľ, keďže postup výpočtu celkovej sumy tvoriacej bezdôvodné obohatenie bol správny. Dovolací súd má teda za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu netrpí ani inou vadou konania namietanou dovolateľom.

Dovolateľ namieta, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Skutkové zistenia (uvedené vyššie v odôvodnení tohto rozsudku) potrebné pre posúdenie nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 172 536,-- Sk, z ktorých vychádzal odvolací súd pri rozhodovaní, sú v prejednávanej veci postačujúce aj pre rozhodnutie dovolacieho súdu, podľa názoru ktorého umožňujú záver, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny. Dovolací súd sa stotožňuje s právnym záverom odvolacieho súdu, že na danú vec nemožno aplikovať ustanovenia vyhlášky č. 608/1992 Zb., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva financií SR č. 465/1991 Zb. o cenách stavieb, pozemkov, trvalých porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a náhradách za dočasné užívanie pozemku, ako sa toho domáhal žalovaný, keďže žalovaný nemá so žalobkyňou uzatvorenú nájomnú zmluvu na užívanie sporných nehnuteľností. Za tejto situácie potom, ak žalovaný sporné nehnuteľnosti užíval a za užívanie týchto nehnuteľností žalobkyni platil úhradu iba vo výške

2,-- Sk za 1 m², správne odvolací súd konštatoval, že žalobkyňou uplatnený nárok na plnenie od žalovaného je nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 451 Občianskeho zákonníka). Ako vyplýva z výsledkov vykonaného dokazovania, výška žalobkyňou uplatneného nároku zodpovedá primeranej výške nájomného za prenajaté nehnuteľnosti v danom mieste a čase.

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu bol z hľadiska uplatnených dovolacích dôvodov správny. Pretože nebolo zistené, že by rozsudok odvolacieho súdu bol postihnutý vadou uvedenou v § 237 O.s.p., či tzv. inou vadou konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešný účastník v dovolacom konaní podal návrh na uloženie povinnosti nahradiť mu trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za právnu službu, ktorú poskytol žalobkyni vypracovaním vyjadrenia zo 6. novembra 2008 k dovolaniu žalovaného (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky vychádzajúc zo substrátu 172 536,-- Sk vo výške 6 050,-- Sk, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 tejto vyhlášky, t.j. 190,-- Sk) predstavuje spolu 6 240,-- Sk (207,13 €). Dovolací súd nepriznal žalobkyni daň z pridanej hodnoty, keďže právny zástupca žalobkyne nedoložil dovolaciemu súdu osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. marca 2010

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Jarmila Uhlířová